

Ohppiide ja ovddasteddjiide

Áigi boahkuvvot bárkodávdda, daskovigi ja ruksesboahkuid vuostá (MMR-boahkuheapmi)

Našunála mánáidboahkuhanprográmmas fálljuvvojit oahppit 6. luohkás (11–12 jagi) ođasmahttindosa boahkuheamis mii lea virusdávddaid bárkodávdda, daskovigi ja ruksesboahkuid vuostá (MMR-boahkuheapmi). Vuosttaš dosa addo dábálepmost go mánna lea 15 mánu. Bisuhan dihte buori suodjaleami fálló dál ođasmahttindosa.

Dávddaid birra

Bárkodávda lea dat duođaleamos ja eanemus njoammu mánáiddávda. Go buohccá dávddain de leat vuos nuorvodávdamearkkat ja alla feber, dasto ihtaluvvá. Bárkodávddain šaddet dávjá váttisvuodát nu mo geahpesvuolši, bronkihtta ja gaskabealljevuolši. Duođalaš váikkuhusat nu mo vuoiŋŋašvuolši (encefalitt), bistevaš vuoiŋŋašvihki ja jápmin dáhpáhuvvá maiddá sin gaskkas geat eai leat boahkuvvon min osiin máilmmis.

Daskovihki addá febera ja ahte nierračolgaráksá bohtana. Dábáleamos váddu lea daskovihkevuoiŋŋašcuzzavuolši (meningitt), mii dábálepmost nohká bistevaš vigiid haga. Duođaleabbo váddu lea ahte sáhttá šaddat bealjeheapmin agibeavái. Jus gánnat oččohallet daskovihkái maŋŋá rávásmangi, sáhttá virus fallehit vuolleáimmuid ja dagahit ahte šattolašvuolta hedjona.

Ruksesboahkut lea láivves dávda mainna šaddá feber ja ihtaluvvá. Jus áhpehis nisu geas ii leat immunitahta dávdi oččohallá ruksesboahkuide sáhttá dávda vahágahttit ogi duođalaččat. Riska ahte šaddet liittut lea badjel 80 % jus buohccá dávddain vuosttaš áiggi áhpehisdilis. Go boahkuha mánáid de hehte njoammudit áhpehis nissoniid.

Boahkuheami birra

Boahkuheapmi mii geavahuvvo lea Priorix, ja das lea ealli, goariduvvon virus. Dáhpáhuvvá ahte boahkobáiki bávvčaga, ruvsoda ja bohtana muhttin áiggi maŋŋá boahkuheami. Ovtta gitta guokte vahku maŋŋá boahkuheami sáhttet muhttin mánat oazžut geahppa dávdamearkkaid daid dávddain maid vuostá boahkuheapmi suodjala, muhto lea eahpedábalaš ahte dát dáhpáhuvvá singuin geat leat ovdal jo ožžon ovtta dosa. Feber ja ihtaluvvan lea dábáleamos. Gávnat eanet dieđuid Priorix sisdoalu ja vejolaš liigeváikkuhusaid birra Stáhta dálkkasdoaimmahaga neahttasiidduin www.legemiddelsok.no (Girjedárogillii)

Muitte addit dieđuid dearvvašvuodabuohccidivššárii

Atte dieđu jus mánas lea immunaváili dahje geavaha dálkasiid mat váikkuhit immunasuodjalussii. Muital maiddá jus mánas leat allergijjat dahje jus sus ovdal lea leamaš allergijjalaš reakšuvdna dálkasiidda dahje boahkuide. Jus mánna oazžu allergijjaboahkuheami (hyposensibiliserema) dahje lea ožžon eará lágan boahkuid maŋimuš 4 vahku, atte dieđu dearvvašvuodabuohccidivššárii. Eanet dieđut leat gávdnamis neahttasiidduis: <https://www.fhi.no/om-bvp>